

POUČAVATI DRUGE VRLINI POSLUŠNOSTI

Tvrdnje za samoprocjenu

Kratke upute: Predlažemo da roditelji zajedno porazgovaraju o svojim razmišljanjima vezanim uz tvrdnje u nastavku te da razmisle o aspektima koji bi se trebali poboljšati. Za početak je dobro odabrati samo jedan ili dva aspekta te na njih usmjeriti svoje napore.

1. *Uspijevam poticati malenu djecu na poslušnost zato što im dajem naredbe na pravi način.* (Kada su djeca mala, trebamo im davati naredbu po naredbu. Dok odrastaju, govorit ćemo im sve više o razlozima naredbe koju im dajemo.)
2. *Učim djecu priznavati različite autoritete kojima trebaju biti poslušna.* (Postoje razne vrste autoriteta. Na primjer, roditelji, nastavnici, policajci, prometni redarstvenici, stariji brat kada su roditelji odsutni.)
3. *Manjoj djeci nastojim davati najjasnije informacije tako da točno znaju što treba činiti.* (Među mnogim uzrocima neposlušnosti jedan od najčešćih je da djeca ne znaju što želimo. Radi se o davanju jasnih, konciznih informacija te o davanju naredaba jednu po jednu.)
4. *Kada djeca dostignu dob od deset godina, nastojim im objašnjavati neke od razloga zašto moraju biti poslušna u različitim situacijama.* (Moramo izbjegavati izazivanje mehaničke, rutinske poslušnosti koja ne mari za stvarne namjere autoriteta.)
5. *Argumentirano razgovaram s tinejdžerima kako bih im pomogao da nauče ne tražiti isprike za svoju neposlušnost ili ne optuživati druge ako nisu poslušali.* (Trebali bismo shvatiti da mnoge stvari koje tražimo od adolescenata nisu osobito ugodne te da će im biti potrebno puno truda kako bi nas poslušali. Pospremanje sobe može roditeljima izgledati važno, ali dijete može smatrati da je to posve irelevantno.)
6. *Objašnjavam mladima da je protivno vrlini pravde kada netko kaže da će nešto napraviti, a onda to ne napravi.* (Takvo je postupanje osobito negativno budući da je dvostruko pogrešno. Prvo, to je neposlušnost, a drugo, izaziva takvu promjenu situacije u kojoj je vjerojatno već prekasno za pronalaženje drugog rješenja.)
7. *Objašnjavam mladima što osobna odgovornost znači te da, ako ne naprave ono što bi trebali, onda to moraju reći odgovornoj osobi.* (Svakako ne želimo da mladi počnu osnivati interesne skupine kako bi se branili od autoriteta.)
8. *Pomažem mladima da prepoznaju ljude kojima su zapravo poslušni.* (Premda neki mladi misle da je poslušnost protivna njihovoj slobodi, otkrit će da su uvijek poslušni nekome. Na primjer, treneru, skupini, vođi prosvjeda.)

9. *Nastojim biti uporan u pogledu onoga što je najvažnije za svaku dobnu skupinu, bez ulaženja u detalje.* (Poslušnost bi se u početku trebala tražiti u onome u čemu bi se mogla javiti fizička ili moralna opasnost.)

10. *Ako u nekoj fazi moram koristiti kažnjavanje, nastojim se pobrinuti da iz toga proiziđe pozitivan odgojni rezultat.* (Na primjer, djeca obično tumače fizičko kažnjavanje kao osvetu, kao i kazne poput „dva tjedna bez izlaska van“ ili „tri dana bez televizije“ ili „uskratit ću ti džeparac“. Najčešće je bolje rješenje objasniti djeci ili čvrsto inzistirati. Trebali bismo izbjegavati fizičko ili psihičko zlostavljanje.)